Odsetki ustawowe

Bułgaria

1 Czy „odsetki ustawowe" ustanowiono w państwie członkowskim? Jeżeli tak, w jaki sposób zdefiniowano „odsetki ustawowe" w tym państwie członkowskim?

Odsetki ustawowe są uregulowane w Republice Bułgarii, jednak obowiązujące prawo nie definiuje tego terminu.

W doktrynie „odsetki ustawowe" definiuje się jako odsetki należne nie na podstawie zawartej umowy (w takim przypadku stanowiłyby one karę umowną), lecz z mocy ustawy. Odsetki ustawowe od zaległych płatności należą się w razie spełnienia świadczenia pieniężnego po terminie płatności. W przypadku zwłoki wierzyciel zachowuje zawsze prawo do odszkodowania w wysokości stawki odsetek ustawowych należnych od dnia, w którym dłużnik popadł w zwłokę (zob. art. 86 zdanie pierwsze ustawy o zobowiązaniach i umowach – ZZD). Zgodnie z jednolitym orzecznictwem Najwyższego Sądu Kasacyjnego (Varhoven kasatsionen sad, VKS) każde niewywiązanie się z zobowiązania pieniężnego stanowi opóźnienie w płatnościach i uprawnia wierzyciela do dochodzenia odszkodowania z tego tytułu, które – zgodnie z przepisem ogólnym ustanowionym w art. 86 zdanie pierwsze ZZD – przyjmuje formę odsetek ustawowych naliczanych od dnia wystąpienia opóźnienia w płatnościach. W przypadku zobowiązań terminowych dłużnik popada w zwłokę z chwilą upływu terminu na dokonanie płatności, a w przypadku braku ustalonego terminu wykonania zobowiązania dłużnik popada w zwłokę z chwilą otrzymania powiadomienia od wierzyciela zgodnie z przepisami art. 84 zdanie drugie ZZD. Roszczenie o zapłatę odsetek ustawowych powstaje zatem wówczas, gdy zachodzi szereg przesłanek, w tym następujące: kwota główna jest należna, dług stał się wymagalny i nie wywiązano się z obowiązku zapłaty, przy czym przedmiotem roszczenia jest uzyskanie odszkodowania za szkody poniesione obiektywnie i logicznie z tego tytułu. Roszczenie o zapłatę odsetek ma charakter uboczny, ale pozostaje – w pewnym stopniu – niezależne względem roszczenia głównego, przy czym najistotniejsze przesłanki uprawniające wierzyciela do wystąpienia z takim roszczeniem obejmują niewykonanie zobowiązania, tj. niepodjęcie odpowiednich działań w odniesieniu do należnej kwoty głównej.

2 Jeżeli tak, proszę podać kwotę/stopę oraz podstawę prawną ich naliczania. Jeżeli ustanowiono różne stopy odsetek ustawowych, w jakich okolicznościach mają one zastosowanie i jakie są przesłanki ich stosowania?

Zgodnie z art. 86 zdanie pierwsze ustawy o zobowiązaniach i umowach dłużnik, który dopuścił się zwłoki w spełnieniu świadczenia pieniężnego, jest zobowiązany do odszkodowania w wysokości odpowiadającej stawce odsetek ustawowych należnej od dnia, w którym popadł w zwłokę. Stawkę odsetek ustawowych określa Rada Ministrów.

Zgodnie z art. 86 zdanie drugie ZZD oraz do celów transpozycji dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/7/UE z dnia 16 lutego 2011 r. w sprawie zwalczania opóźnień w płatnościach w transakcjach handlowych (Dz.U. L 48 z 23.2.2011, s. 1) Rada Ministrów przyjęła dekret nr 100 z dnia 29 maja 2012 r. (obowiązujący od dnia 1 lipca 2012 r. i następnie uchylony) ustanawiający stawkę odsetek ustawowych za zwłokę w lewach i w walucie obcej oraz dekret nr 426 z dnia 18 grudnia 2014 r. ustanawiający stawkę odsetek ustawowych za zwłokę (obowiązujący od dnia 1 stycznia 2015 r.), w którym stawkę odsetek ustawowych ustalono na poziomie referencyjnej stopy procentowej ustanowionej przez Bułgarski Bank Narodowy na okres po upływie terminu wymagalności powiększonej o 10 punktów procentowych. Wysokość stopy odsetek ustawowych od zaległych płatności odpowiada stawce podstawowej Narodowego Banku Bułgarii obowiązującej od 1 stycznia lub od 1 lipca danego roku powiększonej o 10 punktów procentowych. Dzienna stawka odsetek ustawowych od zaległych płatności odpowiada 1/360 stawki rocznej. Stawka odsetek obowiązująca od 1 stycznia danego roku ma zastosowanie w pierwszej połowie tego roku, natomiast stawka obowiązująca od 1 lipca ma zastosowanie w drugiej połowie tego roku.

3 Czy możliwe jest uzyskanie dodatkowych informacji dotyczących sposobu naliczania odsetek ustawowych w razie takiej potrzeby?

Narodowy Bank Bułgarii oblicza stawkę podstawową obowiązującą w danym okresie za pomocą metody przyjętej przez Zarząd i ogłasza ją w Dzienniku Urzędowym. Informacje dotyczące stawki podstawowej i jej zmian publikuje się na stronie internetowej Narodowego Banku Bułgarii pod adresem: http://www.bnb.bg/. Zawarte są tam również informacje na temat metody ustalania stawki podstawowej.

Art. 10 zdanie trzecie ustawy o zobowiązaniach i umowach stanowi, że odsetki od odsetek za zaległe płatności (procent składany) są płatne zgodnie z zasadami ustalonymi przez Narodowy Bank Bułgarii. Do chwili obecnej zasady te nie zostały jednak opublikowane.

Zgodnie z art. 294 ust. 2 ustawy o handlu (Targovski zakon) w przypadku zawarcia transakcji handlowej odsetki od odsetek mogą być należne, jeżeli strony wyraźnie się na to zgodzą.

W przypadku wytoczenia powództwa dotyczącego roszczenia o zapłatę odsetek ustawowych w sporze gospodarczym do pozwu należy załączyć zestawienie zawierające obliczenia, na podstawie których ustalono żądaną kwotę odsetek. Wspomniane zestawienie, o którym mowa w art. 366 kodeksu postępowania cywilnego (Grazhdanski protsesualen kodeks), stanowi przesłankę dopuszczalności pozwu; w przypadku jego nieprzedstawienia powód zostanie wezwany do usunięcia tego braku w terminie jednego tygodnia od dnia otrzymania wezwania. W przypadku niezastosowania się do tego wezwania sąd może zwrócić pozew dotyczący roszczenia o zapłatę odsetek ustawowych.

4 Czy istnieje nieodpłatny dostęp online do wyżej wymienionej podstawy prawnej?

Informacje dotyczące stawki podstawowej i jej zmian są dostępne w językach angielskim i bułgarskim na stronie internetowej Narodowego Banku Bułgarii pod adresem: http://www.bnb.bg/.

Ustawa o zobowiązaniach i umowach, ustawa o handlu oraz inne akty prawne, o których mowa powyżej, są dostępne w języku bułgarskim na stronie internetowej: https://lex.bg.

Ustawa o zobowiązaniach i umowach, ustawa o handlu oraz dekret Rady Ministrów nr 426 z dnia 18 grudnia 2014 r. ustanawiający stawkę odsetek ustawowych od zaległych płatności są również dostępne w języku bułgarskim na stronie internetowej: https://www.tita.bg/.

Kwotę odsetek ustawowych można obliczyć nieodpłatnie, wprowadzając wymagalną kwotę główną oraz okres, jaki upłynął od daty jej wymagalności, do jednego z poniższych elektronicznych kalkulatorów online: https://www.calculator.bg/1/lihvi_zadaljenia.html lub http://balans.bg.

Ostatnia aktualizacja: 16/10/2020

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.